

Carl XVI Gustaf: Jultal 1978

Talare

Carl XVI Gustaf
Kung

Datum

25 december 1978

Plats

Kungl. Slottet, Stockholm

1 Kära svenskar hemma och utomlands,

Häromdagen var jag ute och åkte skidor. Ett par domherrar satt som röda nypon i ett buskage och ett rådjur studsade bort mellan granarna när jag stannade upp i en glänta. Det var alldeles tyst. Snön började falla och jag tänkte att om jag var utlandssvensk så skulle nog min hemlängtan vara extra stark, just de här dagarna. Och det är väl många faktorer som spelar in: barndomsminnen, traditioner, den känslan av renhet och frid som kyla och ett snötäckt landskap ger. Men det är också en kombination av religiös högtid, familjesamvaro och avspänning efter ett hektiskt och arbetsfyllt år.

Fast egentligen innebär och betyder julen så olika ting. Det finns många slags jular, inte bara den privilegierade julens rimfrost och snö där vi samlas med familj och vänner kring dukade bord till en traditionell helg i lycka och harmoni. Det finns andra jular också, som kanske kommer lite i skymundan i våra medvetanden bakom glitter och levande ljus. Fattiga jular, både andligt och materiellt. Och det finns ensamma jular, för ensamheten är en följeslagare för många människor som gör sig speciellt påmind under de här dagarna, med deras idealbild av lycklig och glad gemenskap. Och den jul som flertalet i världen tvingas uppleva kännetecknas fortfarande, liksom årets i övrigt, av hunger, fattigdom och misär.

Så även om det är lätt gjort får vi inte skärma av oss, inte stänga oss inne och hänga upp skylten ”Jul” på dörren. För utanför i mörkret under norrskenet vid horisonten, fortsätter det som förut: krig, våld, förtryck och orättvisor. Det tar inte julleddigt. Den kortsiktiga, egoistiska och hänsynslösa exploateringen av jordens allt knappare resurser upphör inte för att vi tänder julljus. Julen och julfirandet är en källa till rekreation, vila och förnyelse. Men den får inte en trubba av våra sinnen och vår uppmärksamhet, inte minska kraven på oss själva. Jag menar inte att förmörka julbilden med dystra färger, men jag tror att vi inte

får glömma bort de krav som ställs på oss, inte bara den här tiden på året. Krav som innebär solidaritet och medmänsklighet. Det är en solidaritet som inte har enbart med fattiga länder och med geografi och avstånd att göra. Det är en
35 medmänsklighet som måste börja långt närmare än vi kanske ibland tänker på.

Vi läser ofta i tidningarna att människor avlider ensamma mitt i vårt blänkande överflödssamhälle. Det upptäcks kanske månader efteråt. Jag tycker att de här notiserna är ett skrämmande bevis för vår oförmåga att ta hand om varandra.
40 Det är dokument om den yttersta ensamheten. Dokument som borde få oss att fundera på om det inte finns någonting vi borde göra och kunde göra för någon vi känner, innan det är för sent.

Även Sverige har fått bära sin del av de internationella konjunkturväxlingarna.
45 Också svenskar, inte minst ungdomar, har drabbats av alla problem som arbetslösheten innebär. Glädjande nog har människans roll i produktionen i allt högre grad börjat diskuteras, inte minst mot bakgrund av det livskvalitetsbegrepp som mer och mer genomsyrar vår samhällsdebatt. Ytterst gäller det en fråga om människans möjligheter att påverka sitt liv, liksom det är
50 en fråga om hennes integritet. Det är en diskussion där människan inte kan reduceras till en produktionsfaktor. Och när vi diskuterar hur vi skall bevara och utveckla vår industri och vårt näringsliv för att möta internationella svårigheter och problem, så får vi inte tappa bort den dimensionen. Det gäller att också bevara och utveckla människan.

55 När man ser tillbaka på ett år som gått så slås man ofta, åtminstone när det gäller mig, av hur fort och hur snabbt tiden har gått. I januari är december alltid lika avlagset, men det beror kanske på den mängd aktivitet som året inrymmer. För mig personligen, liksom för Drottningen, har 1978 varit ett givande, intressant
60 och mycket stimulerande år. Vi har haft tillfälle att resa mycket, både i Sverige och på statsbesök utomlands och vi har träffat många människor och fått ta del av deras glädjeämnen och deras problem, i vår strävan att möta det aktiva, moderna och arbetande Sverige. Drottningen och jag har glatt oss mycket åt all den sympati och vänlighet som har strömmat emot oss under året och det vill vi
65 gärna tacka er alla för idag.

Många av er utlandssvenskar som lyssnar just nu sitter kanske i strålande solsken långt borta, medan andra finns i ljumma tropiska kvällar. Men en sak är gemensamt för er alla. Det är att vi tänker på er och vi vill hälsa till er alla. Ni gör

75 stora insatser i olika verksamheter på skilda områden, som sjömän, som deltagare i Förenta nationernas övervakningskyrkor, som biståndsarbetare, sjuksköterskor och läkare, som missionärer och lärare, som affärsmän och på många andra sätt. Under mina resor utomlands har jag imponerats av era insatser och här hemma uppskattar vi vad ni gör för att tjäna andra och vad ni gör för vårt land.

80 Jag erinrade inledningsvis om att det finns många slags olika jular, men det finns inte bara mörker runt omkring oss på juldagskvällen, det finns ett ljus. Ett ljus som också brinner med klar, stadig låga, som inte låter sig släckas. Det är ett ljus som har brunnit i människornas hjärtan i snart 2000 år och ska fortsätta att lysa upp. Det tändes i Betlehem för länge sedan och det har kommit att betyda så mycket för så många. Och det är också djupt symboliskt att ljuset just i den här tiden på året långsamt börjar komma tillbaka. Att nätterna blir kortare, att 85 mörkret gradvis övervinns och går över i vårljus och sommar.

Ja, vi står än en gång inför ett nytt år. Det brukar höra till att man vid ett årsskifte avlägger högstämda löften och gör utfästelser. Jag tänker inte göra det, men jag vill erinra om vårt beroende av varandra, våra skyldigheter mot varandra 90 och våra efterkommande. Det är krav på solidaritet och medmänsklighet som vi måste ställa på oss själva och på varandra.

Och med de orden vill jag önska er alla, hemma och utomlands, ett riktigt gott och fruktbärande nytt år.

95

Taggar

1970-tal, 1978, Jultal, Kungahuset, Man

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/carl-xvi-gustaf-jultal-1978>

100

105